

**«СХВАЛЕНО»**

**Педагогічною радою  
Вовковецької гімназії  
протокол від 16.10. 2023 №2**

**«ЗАТВЕРДЖЕНО»**

**Директор Вовковецької гімназії  
Роман Лижник  
Наказ від 23.10. 2023 р. № -од**

***Положення  
про внутрішню систему забезпечення  
якості освіти у  
Вовковецькій гімназії***

## **I. Загальні положення**

Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти у Вовковецькій гімназії розроблено відповідно до вимог Закону України «Про освіту» (стаття 41. Система забезпечення якості освіти), Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, Статуту закладу освіти та інших нормативних документів та із врахуванням меточних рекомендацій Державної служби забезпечення якості освіти (Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. – Київ, Державна служба якості освіти, 2019 – 240 с.)

Внутрішня система забезпечення якості освіти в закладі включає:

- стратегію та процедури забезпечення якості освіти;
- систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- систему запобігання та протидія булінгу(цькуванню);
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти;
- створення в закладі освіти відповідного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування.

Завданням внутрішньої системи забезпечення якості освіти у Вовковецькій гімназії є:

- забезпечення гарантування якості освіти та стабільного виконання вимог чинного законодавства в сфері загальної середньої освіти, державних та галузевих стандартів освіти;
- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Колегіальним органом управління навчального закладу, який визначає систему та затверджує процедури внутрішнього забезпечення якості освіти є педагогічна рада.

## **СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ЇЇ ВИКОНАННЯМ**

### **II. Стратегія та процедури забезпечення якості освіти**

## **1. Стратегія та процедура забезпечення якості освіти базується на наступних принципах:**

- принцип процесного підходу, що розглядає діяльність закладу як сукупність освітніх процесів, які спрямовані на реалізацію визначених закладом стратегічних цілей, при цьому управління якістю освітніх послуг реалізується через функції планування, організації, мотивації та контролю;
- принцип цілісності, який вимагає єдності впливів освітньої діяльності, їх підпорядкованості, визначеній меті якості освітнього процесу;
- принцип безперервності, що свідчить про необхідність постійної реалізації суб'єктами освітньої діяльності на різних етапах процесу підготовки випускника закладу;
- принцип розвитку, що виходить з необхідності вдосконалення якості освітнього процесу відповідно до зміни внутрішнього та зовнішнього середовища, аналізу даних та інформації про результативність освітньої діяльності;
- принцип партнерства, що враховує взаємозалежність та взаємну зацікавленість суб'єктів освітнього процесу, відповідно до їх поточних та майбутніх потреб у досягненні високої якості освітнього процесу.

## **2. Забезпечення якості освіти є багатоплановим і передбачає:**

- функціонування системи формування компетентностей учнів;
- наявність необхідних ресурсів (кадрових, фінансових, матеріальних, інформаційних, навчально-методичних, тощо),
- організацію освітнього процесу, яка найбільш адекватно відповідає сучасним тенденціям розвитку національної освіти,
- контроль освітньої та виховної діяльності,
- якість підготовки працівників на всіх рівнях.

Система внутрішнього забезпечення якості освіти включає в себе здійснення таких процедур і заходів:

- планування освітньої діяльності;
- затвердження, моніторинг та оновлення освітніх програм;
- підвищення якості підготовки контингенту здобувачів освіти;
- посилення кадрового потенціалу навчального закладу;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та підтримки здобувачів освіти;
- забезпечення публічності інформації про діяльність школи;
- створення ефективної системи забезпечення академічної доброчесності.
- функціонування освітнього середовища, у якому відсутні прояви насильства.

Процедура забезпечення якості освіти повинна бути об'єктивною, відкритою, інформаційною, прозорою.

## **3. Система контролю за реалізацією процедур забезпечення якості освіти включає:**

- самооцінку ефективності діяльності із забезпечення якості освіти;
- моніторинг якості освіти.

## **4. Моніторинг якості освіти**

Моніторинг якості освіти - це система послідовних і систематичних заходів, що здійснюються з метою виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти в країні, на окремих територіях, у закладах освіти (інших суб'єктах

освітньої діяльності), встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям, а також оцінювання ступеня, напряму і причин відхилень від цілей.

Моніторинг якості освіти може бути внутрішній та зовнішній.

Внутрішній моніторинг якості освіти проводиться закладом освіти (іншими суб'єктами освітньої діяльності).

Завдання моніторингу:

- здійснення систематичного контролю за освітнім процесом у школі.
- створення власної системи неперервного і тривалого спостереження, оцінювання стану освітнього процесу.
- аналіз чинників впливу на результативність успішності, підтримка високої мотивації навчання.
- створення оптимальних соціально-психологічних умов для саморозвитку та самореалізації здобувачів освіти і педагогів.
- прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки й тенденцій розвитку освітнього процесу в школі.

Предметом моніторингу є якість освітнього процесу в закладі освіти.

Об'єктом моніторингу є система організації освітнього процесу в школі, що включає кілька рівнів:

- здобувач освіти;
- педагогічний працівник;
- адміністрація закладу.

Суб'єктами моніторингу виступають:

- моніторингова група;
- адміністрація закладу;
- органи управління освітою (різних рівнів).

Основними формами моніторингу є:

- самооцінювання власної діяльності педагогами, здобувачами освіти, адміністрацією;
- внутрішня оцінка діяльності адміністрацією, керівниками методичних об'єднань (проведення контрольних робіт, участь в олімпіадах, Всеукраїнських конкурсах, відвідування уроків);
- зовнішнє оцінювання діяльності органами управління освітою.

Критерії моніторингу:

- об'єктивність (створення рівних умов для всіх учасників освітнього процесу);
- систематичність (згідно алгоритму дій, етапів та в певній послідовності);
- відповідність завдань змісту досліджуваного матеріалу, чіткість оцінювання, шляхи перевірки результатів;
- надійність (повторний контроль іншими суб'єктами);
- гуманізм (в умовах довіри, поваги до особистості).

Очікувані результати:

- отримання результатів стану освітнього процесу в закладі освіти.
- покращення функцій управління освітнім процесом, накопичення даних для прийняття управлінських рішень.

Підсумки моніторингу:

- підсумки моніторингу узагальнюються у схемах, діаграмах, висвітлюються в аналітично-інформаційних матеріалах.

- дані моніторингу можуть використовуватись для обговорення на засіданнях методичних об'єднань, нарадах при директорі, педагогічних радах.
- за результатами моніторингу розробляються рекомендації, приймаються управлінські рішення щодо планування та корекції роботи

### **III. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності.**

Система та механізми забезпечення академічної доброчесності визначається спеціальним Положенням про академічну доброчесність, заслуханим та схваленим педагогічною радою 31.08.2023 року протокол № 1.

### **IV. Система запобігання та протидія булінгу (цькуванню)**

У діяльності з питань запобігання та протидії булінгу (цькуванню) колектив закладу керується положеннями Закону України від 18.12.2018. № 2657-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)»

Запобігання та протидія булінгу (цькуванню) у школі забезпечуються шляхом розроблення та впровадження заходів антибулінгової політики (*Додаток 2*), а саме:

- розроблення, схвалення педагогічною радою, затвердження керівником і оприлюднення Плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу(цькуванню) та будь-яким іншим проявам насильства;
- розроблення та оприлюднення пам'яток щодо дій, пов'язаних з булінгом (цькуванням) учасників освітнього процесу;
- розроблення та оприлюднення Порядку реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в Вовковецькій гімназії та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування).

### **V. Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти**

#### **1. Система оцінювання навчальних досягнень**

Система оцінювання здобувачів освіти здійснюється за наступними напрямками:

- визначення наявності відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень,
- розроблення, оприлюднення та інформування здобувачів освіти про критерії оцінювання із врахуванням особливостей вивчення окремих навчальних предметів (форм проведення окремих уроків, розділів, тем, уроків тощо);
- використання системи оцінювання, спрямованого на моніторинг навчальних досягнень кожного здобувача освіти,
- спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінки.
- застосування позитивного підходу до оцінювання через врахування рівня досягнень учня;

- впровадження системи формувального оцінювання, яке:

- націлене на визначення індивідуальних досягнень кожного учня;
- не передбачає порівняння навчальних досягнень різних учнів;
- широко використовує описове оцінювання;
- застосовує зрозумілі критерії оцінювання, за якими оцінюють учня, він стає свідомим учасником процесу оцінювання і навчання;
- забезпечує зворотний зв'язок – отримання інформації про те, чого учні навчилися, а також про те, як учитель реалізував по-ставлені навчальні цілі;

- визначає вектор навчання: виконавши завдання, учні дізнаються про те, якого рівня вони наразі досягли і в якому напрямку їм потрібно рухатися далі.

## **2. Застосування методів самооцінювання і взаємооцінювання у системі оцінювання**

Застосування методів самооцінювання і взаємооцінювання проводиться з метою формування в учнів умінь оцінки власних можливостей та компетенцій, реагувати у відповідь, сприймати оцінку інших та обговорювати її.

Процедури самооцінювання / взаємооцінювання включають в себе:

- розроблення вчителем чітких критеріїв оцінювання;
- створення необхідного психологічного настрою учнів на аналіз власних результатів або отримання коментарів від свого однокласника;
- забезпечення умов, коли критерії оцінювання учням відомі, і вони самостійно зіставляють з ними свої результати, роблячи при цьому відповідні висновки про ефективність роботи;
- складання учнями власної програми діяльності на наступний етап навчання з урахуванням отриманих результатів.

Вчителю для розвитку навичок самооцінювання/взаємооцінювання навчальної діяльності дитини необхідно:

- регулярно нагадувати учням про цілі і критерії оцінювання;
- планувати при проведенні навчальних занять час для самооцінювання/взаємооцінювання;
- оприлюднювати мету навчального заняття, критерії оцінювання навчальних досягнень.

## **3. Реалізація компетентнісного підходу до навчання у системі оцінювання.**

Результатами освітньої діяльності учнів на всіх етапах освітнього процесу є знання, уміння, навички та сформовані компетентності, як загальна здатність, що базується на знаннях, досвіді та цінностях особистості.

Метою навчання є сформовані компетентності. Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

До ключових компетентностей належать:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та

ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективною співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Підходи до формування критеріїв компетентнісного оцінювання:

- оцінювати не лише результат роботи, але й процес навчання, індивідуальний поступ кожного учня;

- позитивно оцінювати досягнення учнів, незалежно від того, значні вони чи скромні, якщо вони є результатом справжніх зусиль дитини. В цьому є мотивуюча роль оцінювання;
- оцінювати рівень аргументації та уміння учнів висловлювати свою думку. У процесі впровадження компетентнісного підходу оцінювання навчальних досягнень спрямовується на вирішення таких основних навчальних завдань:
  - розв'язання проблем і прийняття рішень;
  - розуміння, а не відтворення фрагментів інформації;
  - оцінювання умінь, які визначають здатність працювати в команді;
  - уміння слухати, розв'язувати конфлікти, вирішувати дискусійні питання і проблеми;
  - уміння застосовувати знання в реальних життєвих ситуаціях.

#### **4. Функції та якісні показники оцінювання здобувачів освіти**

Основними функціями оцінювання навчальних досягнень учнів є:

- контролююча - визначає рівень досягнень кожного учня (учениці), готовність до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу вчителю відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;
- навчальна - сприяє повторенню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, вдосконаленню умінь та навичок;
- діагностико-коригувальна - з'ясовує причини труднощів, які виникають в учня (учениці) в процесі навчання; виявляє прогалини у засвоєному, вносить корективи, спрямовані на їх усунення;
- стимулювально-мотиваційна - формує позитивні мотиви навчання;
- виховна - сприяє формуванню умінь відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, рефлексії навчальної діяльності.

При оцінюванні навчальних досягнень учнів враховуються:

- характеристики відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
- сформованість предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень.

Характеристики якості знань взаємопов'язані між собою і доповнюють одна одну:

- повнота знань - кількість знань, визначених навчальною програмою;
- глибина знань - усвідомленість існуючих зв'язків між групами знань;
- гнучкість знань - уміння учнів застосовувати набуті знання у стандартних і нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи використання знань; уміння комбінувати новий спосіб діяльності із вже відомих;
- системність знань - усвідомлення структури знань, їх ієрархії і послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших;



- міцність знань - тривалість збереження їх в пам'яті, відтворення їх в необхідних ситуаціях.

### **5. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти початкової та основної школи**

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, у 3-4 – формувальному та підсумковому (бальному) оцінюванню.

Формувальне оцінювання учнів 1 класу проводиться відповідно до Методичних рекомендацій щодо формувального оцінювання учнів 1 класу (листи МОН від 18.05.2018 №2.2-1250 та від 21.05.2018 №2.2-1255)

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою. Здобувачі початкової освіти проходять наприкінці 4 класу державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти. З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Навчальні досягнення учнів 3-4 класів оцінюються відповідно критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 21.08.2013 року № 1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів з базових дисциплін в системі загальної середньої освіти», наказу МОНу від 19.08.2016 року № «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 21.08.2013 № 1222», учнів 5-9 класів - згідно наказу МОНу від 05.05.2008 року № 371 «Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти». **(Додаток 3)**

Критерії оцінювання та очікувані результати освітньої діяльності учнів є обов'язковою складовою навчальної програми предмета. На початку вивчення теми вчитель повинен ознайомити учнів з системою та критеріями її оцінювання.

Для врахування думки учнів щодо якості та об'єктивності системи оцінювання проводяться щорічні соціологічні (анонімні) опитування учнів і випускників, а також моніторинг оцінювання ступеня задоволення здобувачів освіти.

Результати оцінювання здобувачів освіти обговорюються на засіданні педагогічної ради школи, а акож шляхом проведення індивідуальних бесід з батьками.

**6. Характеристики оцінювання здобувачів освіти за рівнями навчання**  
**Перший рівень** – початковий. Відповідь учня (учениці) фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.

**Другий рівень** – середній. Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

**Третій рівень** – достатній. Учень (учениця) знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь учня (учениця) правильна, логічна, обґрунтована, хоча їм бракує власних суджень.

**Четвертий рівень** – високий. Знання учня (учениці) є глибокими, міцними, системними; учень (учениця) вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його (її) навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Водночас, визначення високого рівня навчальних досягнень, зокрема оцінки 12 балів, передбачає знання та уміння в межах навчальної програми і не передбачає участі школярів у олімпіадах, творчих конкурсах тощо.

Кожний наступний рівень вимог вбирає в себе вимоги до попереднього, а також додає нові характеристики.

Критерії оцінювання навчальних досягнень реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки в балах.

## **7. Види оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти**

Видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація.

Поточне оцінювання - це процес встановлення рівня навчальних досягнень учня в оволодінні змістом предмета, уміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм.

Об'єктом поточного оцінювання рівня навчальних досягнень учнів є знання, вміння та навички, самостійність оцінних суджень, досвід творчої діяльності та емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі вивчення теми. Його основними завдання є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок.

Формами поточного оцінювання є індивідуальне, групове та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; робота з контурними

картами; виконання учнями різних видів письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль тощо.

Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи вчителя на уроці.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу).

Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, самостійних, творчих, контрольних робіт) та навчальної активності школярів.

Перед початком вивчення чергової теми всі учні мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; умовами оцінювання.

Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік - на основі семестрових оцінок.

Учень має право на підвищення семестрової оцінки.

## **VI. Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників**

Внутрішня система забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності в Вовковецькій гімназії передбачає підвищення якості професійної підготовки фахівців відповідно до очікувань суспільства.

Вимоги до педагогічних працівників Вовковецької гімназії встановлюються у відповідності до розділу VII Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 року №2143-VIII, чинного з 28.09.2017 року.

Процедура призначення на посаду педагогічних працівників регулюється чинним законодавством (обрання за конкурсом, укладення трудових договорів) відповідно до встановлених вимог (ст. 24 Закону «Про загальну середню освіту»).

Основними критеріями оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників Вовковецької гімназії є:

- стан забезпечення кадрами відповідно фахової освіти;
- освітній рівень педагогічних працівників;
- результати атестації (сертифікації);
- систематичність підвищення кваліфікації;
- наявність педагогічних звань, почесних нагород;
- наявність авторських програм, посібників, методичних рекомендацій, статей тощо;
- участь в експериментальній діяльності;
- результати освітньої діяльності;

- оптимальність розподілу педагогічного навантаження;
- показник плинності кадрів.

Під час оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників оцінюванню підлягають:

- ефективне планування та прогнозування педагогічними працівниками своєї діяльності, використання сучасних освітніх технологій, форм організації освітнього процесу та підходів до оцінювання навчальних досягнень із метою формування ключових компетентностей і наскрізних умінь здобувачів освіти,
- постійне підвищення рівня професійної компетентності та майстерності педагогічних працівників;
- створення та використання освітніх ресурсів(електронних презентацій, відеоматеріалів, методичних розробок, веб-сайтів, блогів тощо);
- сприяння педагогічними працівниками формуванню суспільних цінностей у здобувачів освіти у процесі їх навчання, виховання та розвитку;
- використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі;
- налагодження партнерських взаємовідносин із здобувачами освіти, їх батьками та іншими законними представниками, працівниками закладу освіти;
- організація педагогічної діяльності та навчання здобувачів освіти на засадах академічної доброчесності.

Процедура оцінювання педагогічної діяльності педагогічного працівника включає в себе атестацію та сертифікацію.

Атестація педагогічних працівників - це система заходів, спрямованих на всебічне та комплексне оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників. Атестація педагогічних працівників здійснюється відповідно до Типового положення про атестацію педагогічних працівників, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 09.09.2022 № 805 зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 21 грудня 2022 р. за № 1649/38985, зі змінами, затвердженими наказами Міністерства освіти і науки України від **№ 1169 від 23.12.2022** р.

Щорічне підвищення кваліфікації педагогічних працівників школи здійснюється відповідно до Закону України "Про освіту". Загальна кількість академічних годин для підвищення кваліфікації педагогічного працівника впродовж п'яти років не може бути меншою за 150 годин.

Професійний розвиток та підготовка педагогічних працівників реалізується в системі післядипломної педагогічної освіти на базі Тернопільського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти та інших навчальних закладів і освітніх установ, які мають ліцензію. Безперервний професійний розвиток педагогічних працівників забезпечується системою постійно-діючих наукових та методичних заходів різного рівня.

Підвищення кваліфікації педагогічних працівників здійснюється за такими видами:

- довгострокове підвищення кваліфікації, курси;
- короткострокове підвищення кваліфікації: семінари, семінари-практикуми, тренінги, конференції, «круглі столи» тощо.

Щорічний план підвищення кваліфікації педагогічних працівників затверджує педагогічна рада закладу.

Один із принципів організації атестації – здійснення комплексної оцінки діяльності педагогічного працівника, яка передбачає забезпечення всебічного розгляду матеріалів з досвіду роботи, вивчення необхідної документації, порівняльний аналіз результатів діяльності впродовж усього періоду від попередньої атестації. Необхідною умовою об'єктивної атестації є всебічний аналіз освітнього процесу у закладі, вивчення думки батьків, учнів та колег вчителя, який атестується тощо.

Сертифікація педагогічних працівників - це зовнішнє оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника (у тому числі з педагогіки та психології, практичних вмінь застосування сучасних методів і технологій навчання), що здійснюється шляхом незалежного тестування, самооцінювання та вивчення практичного досвіду роботи.

Сертифікація педагогічного працівника відбувається на добровільних засадах виключно за його ініціативою.

## **VII. Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти.**

Внутрішня система забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності в Вовковецькій гімназії визначає стратегію управління в закладі освіти, напрямки ефективних змін та розвитку освітньої системи. Для цього застосовується моніторинг якості освітнього процесу в закладі освіти як систему збору, обробки, збереження та розповсюдження інформації про стан освітнього процесу чи окремих його елементів із метою інформаційного забезпечення управління та прийняття оптимальних управлінських рішень щодо підвищення ефективності функціонування усіх складових освітнього процесу, їхній взаємодії для досягнення очікуваних й запланованих результатів, а також інноваційного розвитку закладу освіти.

Управління процесом забезпечення якості освіти в Вовковецькій гімназії забезпечується внутрішніми нормативно-правовими документами (статут, освітня програма, положення, рішення, накази тощо), що визначають зміст внутрішньої системи забезпечення якості освіти та механізми її забезпечення.

Процедура управління процесом забезпечення якості освіти включає:

- ухвалення рішення про початок формування системи внутрішнього забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності;
- призначення відповідальних за розробку, впровадження та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- навчання педпрацівників правилам і процедурам впровадження внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- формування Політики та Цілей у сфері якості (на перспективу, навчальний рік тощо);
- визначення видів діяльності та процесів у рамках складових внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- розробка процедур для визначених процесів (дій, заходів) (внутрішні нормативні основи закладу освіти);
- визначення та розвиток системи моніторингу якості в закладі;
- удосконалення системи аналізу та прийняття підсумкових рішень.

Відповідальні за впровадження та вдосконалення системи забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності є педагогічні працівники, педагогічна рада закладу освіти, директор (заступник директора з навчально-виховної роботи) шляхом узгодженості (координації) діяльності щодо забезпечення необхідного рівня якості освітнього процесу.

З метою позитивного впливу на якість освіти необхідним є організаційний компонент у процесі формування внутрішньої системи, а саме:

- виокремлення в структурі закладу освіти осіб, що беруть участь у процесі управління якістю освіти (завуч, координатор програм, керівник методоб'єднання);
- проведення заходів щодо навчання адміністративних та педагогічних працівників школи навичкам роботи щодо забезпечення якості освітнього процесу, підвищення оцінної культури педагогів;
- розширенні зв'язків закладу освіти з іншими освітніми установами, науковими організаціями, що спеціалізуються на рішенні проблем управління якістю освіти

Критерії ефективності управлінської діяльності щодо забезпечення функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти:

- формування стратегії розвитку закладу освіти (Освітня програма, річний план роботи школи, внутрішня система забезпечення якості освіти);
- наявність нормативних документів, де закріплені вимоги за якістю освітнього процесу (модель випускника, освітня програма);
- оптимальність та дієвість управлінських рішень;
- керованість процесу управління забезпеченням функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти (наявність посадової особи, яка відповідає за управління якістю освітнього процесу);
- формування освітньої програми закладу освіти (раціональність використання інваріантної, варіативної складової);
- підвищення показника відповідності засвоєних здобувачами освіти рівня та обсягу знань, умінь, навичок, інших компетентностей вимогам стандартів освіти;
- кореляція показників успішності з результатами державної підсумкової атестації;
- наявність та ефективність системи моральних стимулів для досягнення високого рівня якості освітнього процесу;
- формування відносин довіри, прозорості, дотримання етичних норм;
- планування та здійснення заходів щодо утримання у належному стані будівель, приміщень, обладнання.

Управлінська діяльність керівних працівників закладу освіти на сучасному етапі передбачає вирішення низки концептуальних положень, а саме:

- створення умов для переходу від адміністративного стилю управління до громадсько-державного;
- раціональний розподіл роботи між працівниками закладу з урахуванням їх кваліфікації, досвіду та ділових якостей;
- забезпечення оптимальної організації освітнього процесу, який би забезпечував належний рівень освіченості і вихованості випускників та підготовку їх до життя в сучасних умовах;

- визначення найбільш ефективних для керівництва шляхів і форм реалізації стратегічних завдань, які б повною мірою відповідали особливостям роботи закладу та діловим якостям адміністрації, раціональне витрачання часу всіма працівниками закладу;
- правильне і найбільш ефективне використання навчально-матеріальної бази та створення сприятливих умов для її поповнення в сучасних умовах;
- забезпечення високого рівня працездатності всіх учасників освітнього процесу;
- створення здорової творчої атмосфери в педагогічному колективі.

Критерії оцінювання управлінської діяльності:

- створення безпечних і комфортних умов навчання і праці,
- забезпечення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства і дискримінації,
- забезпечення мотивуючого до навчання освітнього простору,
- наявність ефективної стратегії та системи планування діяльності школи, моніторинг виконання поставлених цілей і завдань,
- створення атмосфери довіри, прозорості, дотримання етичних норм,
- організація освітнього процесу на засадах людино- та дитино центризму,
- ефективна кадрова політика, забезпечення належних умов праці та можливостей для професійного розвитку педагогічних працівників,
- прийняття управлінських рішень на основі конструктивної співпраці учасників освітнього процесу, взаємодії закладу освіти з громадою,
- формування та забезпечення політики академічної доброчесності.

#### **VIII. Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу**

Для забезпечення освітнього процесу база закладу освіти складається з навчальних кабінетів, майстерні, спортивної кімнати, актові зали, класів, бібліотеки, їдальні. Створено умови для доступу до мережі Інтернет, діє WiFi мережа. Освітній процес забезпечено навчальною, методичною літературою. Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності представлено наявністю документів, нормативно-правовими актами з питань освіти, необхідної кількості підручників та навчально-методичної літератури з усіх навчальних дисциплін.

#### **IX. Забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти**

Відповідно до Законів України «Про доступ до публічної інформації», «Про освіту» навчальний заклад забезпечує доступність до інформації про свою діяльність.

На офіційному сайті школи розміщується і постійно оновлюється інформація, яка підлягає обов'язковому оприлюдненню відповідно до вимог Закону України «Про освіту».

Публічність інформації про діяльність закладу забезпечується згідно зі статтею 30 Закону України «Про освіту».

На офіційному сайті розміщуються:

- статут закладу освіти;
- ліцензія на провадження освітньої діяльності;
- структура та органи управління закладу освіти;

- кадровий склад закладу освіти згідно з ліцензійними умовами;
- освітні програми, що реалізуються в закладі освіти, та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою;
- положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в школі;
- положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу;
- план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) та будь-яким іншим проявам насильства у закладі освіти;
- правила поведінки учасників освітнього процесу;
- річний план роботи школи;
- територія обслуговування, закріплена за закладом освіти його засновником;
- ліцензований обсяг та фактична кількість осіб, які навчаються у закладі освіти;
- мова освітнього процесу;
- наявність вакантних посад;
- матеріально-технічне забезпечення закладу освіти;
- результати моніторингу якості освіти;
- річний звіт про діяльність закладу освіти;
- правила прийому до закладу освіти;
- умови доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами;

Ефективному управлінню якістю освітньої діяльності в школі сприяють система ІСУО, програма КУРС Школа та додатки Google. Відповідальний за впровадження та виконання вчитель інформатики.

## **Х. Інклюзивне середовище. універсальний дизайн та розумне пристосування**

Освіта у закладі надається шляхом створення належного фінансового, кадрового, матеріально-технічного забезпечення та забезпечення універсального дизайну та розумного пристосування, що враховує індивідуальні потреби здобувачів освіти.

Універсальний дизайн закладу включає:

1. Відповідність освітнього процесу широкому спектру індивідуальних можливостей учнів; забезпечення методики навчання, викладання та представлення матеріалу; доступність навчальних планів та програм.
2. Підготовку та використання навчальних матеріалів (картки, завдання, вправи, дидактичні ігри, тощо) відповідно до рівня психофізичного розвитку кожного здобувача освіти.
3. Доступність візуальної інформації про діяльність закладу (веб-сайт).
4. Створення умов для участі здобувачів освіти у суспільному житті села, країни, соціалізації та адаптації кожної особистості.



# Додатки

Додаток 1.

Критерії, індикатори оцінювання освітніх і управлінських процесів закладу освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти

| Напрямок оцінювання                  | Вимога/правило організації освітніх і управлінських процесів закладу освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти | Критерії оцінювання                                                                            | Індикатори оцінювання                                                                                                                                                                 | Методи збору інформації            |
|--------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|
| 1                                    | 2                                                                                                                             | 3                                                                                              | 4                                                                                                                                                                                     | 5                                  |
| 1. Освітнє середовище закладу освіти | 1.1. Забезпечення комфортних і безпечних умов навчання та праці                                                               | 1.1.1. Приміщення і територія закладу освіти є безпечними та комфортними для навчання та праці | 1.1.1.1. Облаштування території закладу та розташування приміщень є безпечними                                                                                                        | 1.1.1.1. Спостереження, опитування |
|                                      |                                                                                                                               |                                                                                                | 1.1.1.2. У закладі освіти забезпечується комфортний повітряно-тепловий режим, належне освітлення, прибирання приміщень, облаштування та утримання туалетів, дотримання питного режиму | 1.1.1.2. Спостереження, опитування |
|                                      |                                                                                                                               |                                                                                                |                                                                                                                                                                                       |                                    |

Анкета для педагогічних працівників

Шановний вчителю!

Наш заклад освіти проводить дослідження, щоб оцінити якість освітніх і управлінських процесів та напрацювати рекомендації щодо вдосконалення діяльності.

Ваша участь у дослідженні є дуже значимою та важливою.

Опитування має анонімний характер і отримані дані будуть використані лише в узагальненому вигляді.

Відповідаючи на кожне питання, вибирайте один варіант відповіді (якщо у формулюванні питання не вказано інше). Жодне запитання анкети не повинно лишатися без Вашої відповіді. Дякуємо за участь!

Заклад освіти

---

Дата анкетування \_\_\_\_\_

В яких класах Ви викладаєте? (можна обрати кілька варіантів відповідей)

☐ у 1...4;    ☐ у 5...9;

1. Яку тематику для професійного зростання Ви обирали упродовж останніх 5 років? (можна обрати кілька варіантів відповідей)

- ☐ законодавче забезпечення освітнього процесу;
- ☐ методичні аспекти викладання предметів та курсів;
- ☐ організація інклюзивної форми навчання;
- ☐ форми організації освітнього процесу;
- ☐ профілактика та прояви девіантної поведінки
- ☐ здобувачів освіти;
- ☐ психологічні особливості роботи зі здобувачами
- ☐ освіти різних вікових категорій;
- ☐ безпечне освітнє середовище;
- ☐ формування у здобувачів освіти громадянської позиції;
- ☐ використання інформаційно-комунікаційних технологій в освіті;
- ☐ ділове українське мовлення;
- ☐ інші напрями (вказіть, які саме)

---

2. За якими формами відбувалося підвищення Вашої професійної кваліфікації? (можна обрати кілька варіантів відповідей)

- ☐ курси ІППО;
- ☐ конференції;
- ☐ методичні семінари;
- ☐ тренінги, майстер-класи;
- ☐ вебінари;
- ☐ он-лайн курси;
- ☐ самоосвіта;
- ☐ інше (вказіть, які саме)

---

3. У закладі освіти створені умови для постійного підвищення кваліфікації педагогів, їх чергової та позачергової атестації, добровільної сертифікації тощо?

- ☐ так;
- ☐ переважно так;
- ☐ переважно ні;
- ☐ ні.

4. Що перешкоджає вашому професійному розвитку? (можна обрати кілька варіантів відповідей)

- ☐ опір з боку керівництва;

- ☐ відсутність матеріального заохочення з боку керівництва;
  - ☐ недостатня матеріально-технічна база;
  - ☐ погані умови праці;
  - ☐ жодних перешкод;
  - ☐ інше (вказіть, що саме)
- 
- 

5. Які джерела/ресурси Ви використовуєте при розробленні календарно-тематичного планування? (можна обрати кілька варіантів відповідей)

- ☐ зразки, що пропонуються фаховими виданнями;
  - ☐ розробки з інтернет-сайтів і блогів, які стосуються викладання конкретного предмету;
  - ☐ рекомендації Міністерства освіти і науки України;
  - ☐ досвід, запозичений у колег;
  - ☐ спільна робота з колегами;
  - ☐ власний досвід;
  - ☐ інше
- 
- 

6. Яку підтримку Ви надаєте здобувачам освіти у їхньому навчанні?

---

---

---

7. Для оцінювання здобувачів освіти Ви використовуєте: (можна обрати кілька варіантів відповідей)

- ☐ поточне;
  - ☐ формувальне;
  - ☐ самооцінювання учнями;
  - ☐ взаємне оцінювання учнів;
  - ☐ підсумкове;
  - ☐ інше (вказіть, яке саме)
- 
- 
- 

8. Які критерії оцінювання Ви використовуєте для предмету (предметів), які викладаєте?

- ☐ розробляю власні, в тому числі спільно з дітьми;
- ☐ адаптую критерії МОН до умов роботи закладу;
- ☐ використовую виключно рекомендації МОН;
- ☐ вважаю, що критерії мені не потрібні.

9. Як здобувачі освіти дізнаються про критерії, за якими Ви оцінюєте їх навчальні досягнення? (можна обрати кілька варіантів відповідей)

- ☐ інформую здобувачів освіти про критерії оцінювання на початку навчального року;
  - ☐ розміщую критерії оцінювання на веб-сайті або інтерактивній платформі закладу освіти;
  - ☐ інформую здобувачів освіти про критерії оцінювання перед вивченням кожної теми;
  - ☐ пояснюю здобувачів освіти індивідуально;
  - ☐ не інформую здобувачів освіти;
  - ☐ інше (вказіть, як саме).
- 
- 
-

10. Чи спостерігаєте Ви особистісний поступ здобувачів освіти? І з чим він пов'язаний?

---

---

---

11. Що Ви робите для того, щоб запобігати випадкам порушень академічної доброчесності серед здобувачів освіти (списування, плагіат, фальсифікація тощо)?

(можна обрати кілька варіантів відповідей)

- ☐ знайомлю здобувачів освіти з основами авторського права;
- ☐ проводжу бесіди щодо дотримання академічної доброчесності;
- ☐ на уроках даю такі завдання, які унеможливляють списування;
- ☐ використовую методичні розробки для формування основ академічної доброчесності
- ☐ вважаю це зайвим;
- ☐ інше (вказіть, що саме)

---

12. Що саме Ви робите для забезпечення академічної доброчесності у своїй професійній діяльності?

---

---

13. Вкажіть у який спосіб Ви поширюєте власний педагогічний досвід?

- ☐ публікації на сайті закладу та/або засновника;
- ☐ у блогах;
- ☐ у професійних спільнотах соціальних мереж;
- ☐ у матеріалах та/або виступах конференцій;
- ☐ у фахових виданнях;
- ☐ на освітніх онлайн платформах;
- ☐ не маю оприлюднених розробок;
- ☐ інше (вказіть, що саме) \_\_\_\_\_

---

14. Які форми комунікації з батьками Ви використовуєте? (можна обрати кілька варіантів відповідей)

- ☐ батьківські збори;
- ☐ індивідуальне спілкування з батьками;
- ☐ не бачу сенсу у комунікації з батьками;
- ☐ інше (вказіть, що саме) \_\_\_\_\_

---

15. Ви задоволені освітнім середовищем та умовами праці у закладі?

- о цілком задоволений/на;
- о переважно задоволений/на;
- о переважно незадоволений/на;
- о незадоволений/на.

16. Ви задоволені мотиваційними заходами, які практикуються у закладі освіти?

- о так;
- о переважно так;
- о переважно ні;
- о ні.

17. Психологічний клімат закладу освіти сприяє співпраці педагогів?

- о так, у закладі створені всі умови для співпраці;
- о в цілому так, але співпраця, переважно, є ситуативною;
- о в цілому ні, співпраця з колегами практично відсутня;
- о психологічний клімат закладу не сприяє співпраці.

18. Наскільки Ви погоджуєтесь із твердженнями:

| Перелік тверджень                                                                                                           | Так | Переважно так | Ні | Переважно ні |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|---------------|----|--------------|
| Керівництво відкрите для спілкування                                                                                        |     |               |    |              |
| Керівництво та педагогічні працівники співпрацюють і забезпечують зворотній зв'язок щодо їхньої праці                       |     |               |    |              |
| Керівництво враховує пропозиції, надані педагогічними працівниками щодо підвищення якості освітнього процесу                |     |               |    |              |
| Педагогічні працівники можуть без побоювань висловлювати власну думку, навіть якщо вона не співпадає з позицією керівництва |     |               |    |              |
| Розбіжності, які виникли між педагогічними працівниками та керівництвом школи, вирішуються конструктивно                    |     |               |    |              |
| У закладі освіти застосовуються заходи, що допомагають педагогічним працівникам адаптуватись до змін умов праці             |     |               |    |              |
| Права педагогічних працівників дотримуються у закладі                                                                       |     |               |    |              |
| Керівництво підтримує ініціативи педагогічних працівників щодо розвитку закладу і місцевої громади                          |     |               |    |              |

19. Вас задовольняють умови організації харчування у закладі?

- о так;
- о переважно так;
- о переважно ні;
- о ні;
- о я не харчуюся у закладі.

20. У закладі освіти розроблені правила поведінки та учасники освітнього процесу дотримуються їх ?

- о правила поведінки у закладі освіти розроблені, учасники освітнього процесу ознайомлені з ними та дотримуються їх;
- о правила поведінки у закладі освіти розроблені, учасники освітнього процесу ознайомлені з ними, але не завжди дотримуються їх;
- о правила поведінки у закладі освіти розроблені, але учасники освітнього процесу не ознайомлені з ними;
  - у закладі освіти відсутні правила поведінки.

21. Яка Ваша роль у запобіганні проявам дискримінації в закладі освіти?

---



---



---



---

22. У закладі освіти реагують на Ваші звернення про випадки булінгу?

- о так, завжди;
- о переважно так;
- о переважно ні;
- о ні, ніколи;
- о таких випадків не було.

23. У закладі освіти проводиться навчання, просвітницька робота за участі відповідних служб/органів/організацій для учасників освітнього процесу з метою виявлення ознак

булінгу (цькування) та запобігання його прояву?

- о так, регулярно проводяться із усіма учасниками освітнього процесу;
- о так, проводяться регулярно, але тільки для учнів;
- о так, проводяться, але не більше 1 - 2 разів на рік;
- о у закладі освіти не проводяться подібні інформаційні заходи.

24. Зазначте в розробленні яких документів Ви брали участь: (можна обрати кілька варіантів відповідей)

- ☐ стратегія розвитку закладу освіти;
- ☐ процедури внутрішньої системи забезпечення якості освіти закладу;
- ☐ річний план роботи закладу;
- ☐ освітня програма закладу;
- ☐ положення про академічну доброчесність;
- ☐ антибулінгова програма;
- ☐ правила внутрішнього розпорядку;
- ☐ в розробленні жодного документу участі не брав/брала;
- ☐ інше (вказіть, що саме)

25. Оцініть діяльність педагогічної ради закладу освіти:

| Перелік тверджень                                                                                                                                    | Так | Переважно так | Ні | Переважно ні |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|---------------|----|--------------|
| Педагогічна рада функціонує системно і ефективно, розглядаються актуальні питання діяльності закладу, рішення приймаються колегіально і демократично |     |               |    |              |
| Педагогічна рада функціонує системно, але помітна відсутність активності у педагогічних працівників під час прийняття рішень                         |     |               |    |              |
| Діяльність педагогічної ради заважає системі управлінської діяльності у закладі освіти                                                               |     |               |    |              |

26. У закладі освіти проводяться навчання/інструктажі з охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій, інструктажі з домедичної допомоги

- о так, регулярно проводяться навчання та інструктажі;
- о проводяться виключно інструктажі;
- о все зводиться до підпису в журналах;
- о вперше чує про такі заходи.

27. У закладі освіти розроблений алгоритм дій у разі нещасного випадку із учасниками освітнього процесу? Ви дотримуєтесь його?

- о алгоритм дій розроблений, усі педагогічні працівники дотримуються його у разі нещасного випадку;
- о алгоритм дій розроблений, але Ви з ним не ознайомлений/на;
- о алгоритм дій розроблений, але я ним не користуюся, навіть за потреби;
- о не володію інформацією.

28. У закладі освіти проводиться інформаційні, освітні заходи, спрямовані на формування негативного ставлення до корупції?

- о так, проводяться з усіма учасниками освітнього процесу;
- о так, проводяться, але тільки для здобувачів освіти;
- о можуть проводитися лише за бажанням учасників освітнього процесу;
- о у закладі не проводяться подібні заходи.

29. Якого запитання або запитань не вистачає у цій анкеті? Поставте, будь ласка, собі це запитання

---

---

---

---

---

---

---

... і надайте на нього відповідь

---

---

---

---

---

---

---

Дякуємо за відповіді

### Анкета учня/учениці

Шановний учню! / Шановна ученице!

Ми проводимо дослідження, щоб вивчити стан справ у школі, де Ви навчаєтесь. Це потрібно для того, щоб зробити нашу школу більш якісною.

Саме тому, Ваша участь у ньому є дуже значимою та важливою.

Просимо заповнити анкету та відповісти на запитання про Ваш особистий досвід у школі та класі. Це анкета є анонімною. Тобто- відповіді, які Ви надасте, не побачать однокласники, батьки, учителі школи: результати анкетування ми використаємо лише в узагальненому вигляді для того, щоб покращити роботу школи.

Зверніть увагу: тут немає і не може бути “правильних” чи “неправильних” відповідей- нас цікавить Ваша особиста думка. Питання анкети повинні лишатися без Вашої відповіді.

Дякуємо за участь!

Заклад освіти \_\_\_\_\_ Клас \_\_\_\_\_

Дата \_\_\_\_ . \_\_\_\_ . \_\_\_\_

Проведення (год:хв) початок \_\_\_\_ : \_\_\_\_ завершення \_\_\_\_ : \_\_\_\_

1. Вам подобається перебувати у школі?

- о дуже подобається;
- о подобається;
- о не дуже подобається;
- о не подобається.

2. Вам комфортно у школі?

- о комфортно;
- о в цілому комфортно;
- о не дуже комфортно;
- о некомфортно.

3. Вас задовольняє розклад занять?

- о так, цілком задовольняє;
- о переважно задовольняє;
- о переважно не задовольняє;
- о цілком не задовольняє.

4. Якщо розклад занять незадовольняє, то чому?

---

---

---

---

5. Як Ви оціните за 4-бальною шкалою  
(1 – дуже погано ... 4 – відмінно)

| Перелік тверджень                    | 1 | 2 | 3 | 4 |
|--------------------------------------|---|---|---|---|
| Облаштування території навколо школи |   |   |   |   |
| Чистота навчальних кабінетів         |   |   |   |   |
| Чистота туалетних кімнат             |   |   |   |   |
| Чистота їдальні                      |   |   |   |   |
| Чистота у спортивній залі            |   |   |   |   |
| Температурний режим у школі          |   |   |   |   |

6. Чи є харчування, яке пропонує шкільна їдальня, смачним та корисним?

о так, їжа в їдальні завжди смачна і корисна;

о як правило, їжа в їдальні смачна і корисна;

о їжа несмачна;

о не знаю, бо не харчуюсь у шкільній їдальні;

7. Інформують Вас учителі, керівництво школи щодо правил охорони праці, техніки безпеки під час занять, пожежної безпеки, правил поведінки під час надзвичайних ситуацій?

о так, регулярно, із залученням спеціальних служб (пожежна, з надзвичайних ситуацій та інші);

о так, регулярно вчителі інформують під час проведення навчальних занять;

о у поодиноких випадках;

8. Чи використовується під час навчання та позаурочних заходів:

| Перелік тверджень                                               | Постійно | Часто | Іноді | Ніколи |
|-----------------------------------------------------------------|----------|-------|-------|--------|
| Лабораторне обладнання                                          |          |       |       |        |
| Мультимедійне обладнання                                        |          |       |       |        |
| Комп'ютерна техніка та програми                                 |          |       |       |        |
| Інтернет                                                        |          |       |       |        |
| Візуалізація корисної інформації (карти, графіки, формули тощо) |          |       |       |        |
| Наочність                                                       |          |       |       |        |
| Спортивна зала/спортивний майданчик                             |          |       |       |        |
| Спортивний інвентар                                             |          |       |       |        |

9. Чи відчуваєте Ви у безпеці, перебуваючи в школі?

о так, мені безпечно;

о здебільшого, так;

о здебільшого, ні;

о я не відчуваюся в безпеці.

10. Звідки Ви отримуєте інформацію про те, що таке булінг, інші форми насильства?

---



---



---



---

11. Чи відчуваєте Ви у школі булінг/цькування (систематичні дії (або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві)?

о не відчуваю, мені комфортно у школі і класі;

о щодо мене були поодинокі випадки агресії або кепкування;

о досить часто відчуваю агресію і кепкування щодо себе, мені психологічно некомфортно;

о постійно відчуваю цькування, я не хочу відвідувати школу;

12. Якщо Ви потерпали від булінгу /цькування у школі, то від кого? (можливо обрати кілька варіантів відповідей):

☐ директор;



- ☐ заступник(и) директора;
  - ☐ класний керівник;
  - ☐ учителі;
  - ☐ однокласники;
  - ☐ інші учні школи;
  - ☐ технічний персонал школи;
  - ☐ батьки інших учнів;
  - ☐ інші особи (вказіть, будь ласка, хто саме?).
- 
- 
- 
- 

13. Якщо Ви потерпали від випадків булінгу (цькування), чи стали його свідком, то до кого Ви звертались за допомогою у закладі освіти? (можливо обрати кілька варіантів відповідей)

- ☐ ні до кого не звертався/лася;
  - ☐ до директора;
  - ☐ до практичного психолога;
  - ☐ до заступника директора;
  - ☐ до класного керівника;
  - ☐ до педагогів;
  - ☐ до однокласників;
  - ☐ до інших осіб (до кого саме?).
- 
- 

14. Чи допомогло це звернення зупинити булінг (цькування) відносно Вас?

- о ніхто нічого не зробив;
- о мені намагалися допомогти, але булінг не припинився;
- о мені допомогло частково: цькування припинилося на певний час;
- о булінг стосовно мене припинився.

15. Керівництво закладу освіти доступне та відкрите до спілкування?

- о так;
- о переважно так;
- о переважно ні;
- о ні.

16. Розглядає керівництво закладу освіти Ваші звернення?

- о так, звернення приймаються і розглядаються;
- о так, звернення приймаються, однак лише деякі з них розглядаються;
- о у школі не практикується розгляд звернень;
- о мені нічого не відомо про можливість звернення до керівництва школи.

17. У Вашому закладі освіти розроблені правила поведінки? Чи ознайомлені Ви з ними та дотримуєтеся їх?

- о так, правила розроблені, оприлюднені, я їх дотримуюся;
- о так, правила розроблені, оприлюднені, але я їх не дотримуюся;
- о правила не оприлюднені, алея дотримуюся загальних правил культури поведінки;
- о мені нічого про це невідомо.

18. Чи дотримуються Ваші права у закладі освіти?

- о так;
- о переважно так;
- о переважно ні;

о ні.

19. Якщо Ваші права у закладі освіти порушуються, то які саме і в чому це проявляється?

20. Інформує Вас заклад про те, як безпечно користуватися Інтернетом?

о так, проводяться інформаційні заходи;

о так, проводяться лише під час уроків інформатики;

о ні, заходи не проводились, але я дотримуюся загальноприйнятих правил безпечного користування мережею Інтернет;

о жодних заходів не проводилося.

21. Наскільки Ви погоджуєтеся з наступними твердженнями

| Перелік тверджень                        | Так | Переважно так | Ні | Переважно ні |
|------------------------------------------|-----|---------------|----|--------------|
| Учителі мене підтримують                 |     |               |    |              |
| Учителі вірять у мене і мої успіхи       |     |               |    |              |
| Учителі мене поважають                   |     |               |    |              |
| На моє прохання вчителі мені допомагають |     |               |    |              |

22. Ви отримуєте інформацію про критерії, правила і процедури оцінювання навчальних досягнень?

о так, отримую;

о так, отримую, але тільки у разі звернення до вчителя;

о не отримую, навіть у разі звернення до вчителя, користуюсь інформацією з офіційних джерел;

о не отримую.

23. Наскільки вчителі справедливо оцінюють Ваші навчальні досягнення?

о оцінюють справедливо;

о у більшості випадків оцінюють справедливо;

о у більшості випадків оцінюють несправедливо;

о оцінюють несправедливо.

24. Наскільки доступно вчителі пояснюють та аргументують виставлення оцінок?

о вчителі ще до початку оцінювання завжди пояснюють, за що я можу отримати ту чи іншу оцінку, а після оцінювання завжди її обґрунтовують;

о вчителі, в переважній більшості, пояснюють вимоги до оцінювання, аргументують оцінку лише на моє прохання;

о вчителі дуже рідко попередньо пояснюють вимоги до оцінювання, не завжди аргументують оцінку навіть на моє прохання;

о вчителі ніколи не пояснюють вимоги до оцінювання, відмовляються обґрунтувати виставлену оцінку, навіть на моє прохання.

25. Чи здійснюєте ви самооцінювання результатів своєї роботи під час занять?

о так, постійно;

о здебільшого, так

о дуже рідко;

о ніколи.

26. В яких формах Ви, як правило, отримуєте зворотній зв'язок від вчителів щодо Вашого навчання

| Перелік тверджень                                 | Від усіх вчителів | Від більшості вчителів | Від окремих вчителів | У поодиноких випадках |
|---------------------------------------------------|-------------------|------------------------|----------------------|-----------------------|
| Аргументація виставлених оцінок                   |                   |                        |                      |                       |
| Аналіз допущених помилок                          |                   |                        |                      |                       |
| Визначення шляхів покращення результатів навчання |                   |                        |                      |                       |
| Заохочення до подальшого навчання                 |                   |                        |                      |                       |

27. У школі оцінюють Ваші навчальні досягнення з метою:

- о відстеження Вашого індивідуального прогресу;
- о визначення рівня Ваших знань, умінь і навичок;
- о для відтворення матеріалу підручника;
- о мені невідомо з якою метою;
- о оцінка використовується як інструмент покарання.

28. Від кого (чого) залежать Ваші результати навчання?(можна обрати кілька варіантів відповідей)

- ☐ виключно від моєї праці та наполегливості;
- ☐ від моєї праці та батьків, які мотивують мене до навчання;
- ☐ від рівня викладання;
- ☐ від більш поблажливого ставлення вчителів;
- ☐ від моїх однокласників, які допомагатимуть мені на уроках та з домашніми завданнями;
- ☐ від погодних умов;
- ☐ від обладнання та інтер'єру школи;
- ☐ від об'єктивного/необ'єктивного оцінювання моїх навчальних досягнень.

29. Ваша думка вислуховується і враховується вчителями під час проведення уроків?

- о так, завжди і в повній мірі враховується;
- о враховується з окремих предметів;
- о більшість вчителів нав'язують свою думку як єдино правильну;
- о у школі думка учнів практично не враховується.

30. Укажіть твердження, з яким Ви найбільше погоджуєтесь:

- о я відповідально ставлюсь до навчання, усвідомлюю його важливість для подальшого життя, моя школа цю відповідальність розвиває;
- о я відповідально ставлюсь до навчання, усвідомлюю його важливість для подальшого життя, але школа цю відповідальність не розвиває;
- о освітній процес у моїй школі не сприяє відповідальному ставленню до навчання, відповідально ставлюся до вивчення деяких предметів;
- о вважаю, що школа не готує випускника до життя, тому у мене відповідальність за результати навчання відсутня.

31. Проводяться з Вами бесіди про важливість дотримання академічної доброчесності: неприпустимість списування та плагіату, необхідності вказувати джерела інформації, які використовуються тощо? (можливо обрати кілька варіантів відповідей)

- ☐ так, регулярно проводяться;
- ☐ так, але нерегулярно;
- ☐ тільки на початку навчального року;
- ☐ подібні заходи не проводились;
- ☐ не розумію, про що йдеться.

32. З якою метою Ви відвідуєте шкільну бібліотеку (інформаційно-ресурсний центр)? (можна обрати кілька варіантів відповідей)

- ☐ для самопідготовки, консультацій, проектної роботи;
- ☐ відвідую тільки для отримання необхідної літератури та підручників;
- ☐ відвідую під час зустрічей з письменниками, виставок учнівських робіт, іншої культурної діяльності;
- ☐ не користуюсь шкільною бібліотекою.

33. Оберіть питання, у вирішенні яких Ви брали участь? (можна обрати кілька варіантів відповідей)

- ☐ оформлення та дизайн навчальних кабінетів та інших приміщень;
- ☐ визначення профілю навчання;
- ☐ визначення курсів за вибором і факультативів;
- ☐ режим роботи школи;
- ☐ тематика гуртків;
- ☐ дозвілля;
- ☐ моя думка не враховувалась щодо жодного із варіантів;

☐ інше (вказіть, що саме)

34. В яких ініціативах (заходах, проектах, подіях тощо) ви берете участь?

Перелік тверджень;

| Перелік тверджень                                         | Постійно | Часто | Іноді | Ніколи |
|-----------------------------------------------------------|----------|-------|-------|--------|
| Які організовуються в класі                               |          |       |       |        |
| Які стосуються усієї школи                                |          |       |       |        |
| Ініціативи на рівні громади (району, міста/села, області) |          |       |       |        |

35. Найчастіше участь у вищезазначених заходах Ви брали:

- ☐ о за власною ініціативою;
- ☐ о за ініціативи однокласників;
- ☐ о з ініціативи класного керівника;
- ☐ о з ініціативи керівництва школи;
- ☐ о за примусом.

36. Які позаурочні заходи організовуються у школі? (можливо обрати кілька варіантів відповідей)

- ☐ екскурсії;
- ☐ майстер-класи;
- ☐ пікніки на природі;
- ☐ походи в кіно;
- ☐ спортивні свята;
- ☐ відвідування кінотеатрів, театрів, музеїв, виставок тощо;
- ☐ інше (вказіть, що саме).

37. Як Ви отримуєте інформацію про діяльність школи та про події, які в ній відбуваються? (можливо обрати кілька варіантів відповідей)

- ☐ від класного керівника;
- ☐ з інформаційних стендів у школі;
- ☐ з сайту школи;
- ☐ з спільноти в соціальних мережах;
- ☐ з інтерактивної інтернет-платформи;
- ☐ важко отримати інформацію;
- ☐ мене це не цікавить;
- ☐ інформацію отримую лише з власної ініціативи;
- ☐ інформація недоступна для мене.

38. У яких формах вчителі і керівництво інформують Вас про негативне ставлення до корупції? (можна обрати кілька варіантів відповідей)

- ☐ уроки;
- ☐ позаурочні заходи;
- ☐ бесіди;
- ☐ бесіди із запрошенням гостей;
- ☐ через електронні ресурси;
- ☐ через індивідуальну роботу;
- ☐ практично не інформують.

39. Якого запитання або запитань не вистачає у цій анкеті?

Поставте, будь ласка, собі це запитання ...

... і надайте на нього відповідь

---

---

---

---

---

**ДЯКУЄМО ЗА ВІДПОВІДІ!**

**Анкета для батьків**

Шановні батьки!

Наш заклад освіти проводить дослідження, щоб оцінити якість освітніх і управлінських процесів та напрацювати рекомендації щодо вдосконалення своєї діяльності. Ваша участь у цьому дослідженні є дуже важливою, бо Ви знаєте свою дитину і те, наскільки їй добре у школі. Анкета анонімна, а результати опитування будуть використані лише в узагальненому вигляді.

Відповідаючи на кожне запитання, обирайте один варіант відповіді(якщо у формулюванні не вказано інше).

Будемо щиро вдячні за відповіді на всі запитання анкети.

Дякуємо за участь!

Заклад освіти

---

---

---

---

Дата анкетування \_\_\_\_\_

У якому класі навчається Ваша дитина (без літери, лише паралель) \_\_\_\_\_

1. У якому настрої ваша дитина, як правило, йде до школи:

- о піднесеному, з радістю;
- о здебільшого охоче;
- о не проявляє особливих емоцій;
- о здебільшого неохоче;
- о пригніченому;
- о відмовляється йти до школи.
- о складно сказати

2. З чим Ви пов'язуєте небажання Вашої дитини йти до школи?

- о упереджене ставлення з боку вчителя (вчителів);
- о взаємини з однокласниками;
- о взаємини з іншими учнями школи;
- о упереджене ставлення з боку адміністрації школи
- о інше (вказіть, що саме).

---

---

---

3. У Вашої дитини виникали проблеми з адаптацією у закладі освіти:

- о так;
- о переважно так;
- о іноді;
- о ні, ніколи.

4. Вам завжди вдається поспілкуватися з керівництвом закладу освіти і досягти взаєморозуміння?

- о так;
- о переважно так;
- о іноді;

о ні, ніколи.

5. Учителі справедливо оцінюють навчальні досягнення Вашої дитини?

о так, завжди;

о переважно так;

о іноді;

о ні, ніколи.

6. Ви отримуєте інформацію про критерії, правила і процедури оцінювання навчальних досягнень учнів?

о так, завжди;

о переважно;

о іноді;

о ні, ніколи.

7. Педагоги закладу освіти забезпечують зворотній зв'язок із Вами?

о так, завжди;

о переважно так;

о іноді;

о ні, ніколи.

8. Ви задоволені в цілому організацією освітнього процесу в школі?

о так, задоволений / задоволена

о переважно задоволений / задоволена;

о переважно не задоволений / не задоволена;

о не задоволений / не задоволена.

о якщо не задоволені, вкажіть, чим саме

9. На чю допомогу Ви найчастіше розраховуєте в школі у розв'язанні проблемних ситуацій з дитиною (можливо обрати кілька варіантів відповідей)?

☐ директора;

☐ заступника директора;

☐ класного керівника;

☐ шкільного психолога;

☐ соціального педагога;

☐ педагогів;

☐ інших батьків;

☐ органів управління освітою.

10. Як Ви оціните освітнє середовище за 4-бальною шкалою (1 – дуже погано ... 4 – відмінно)

| Перелік тверджень                                    | 1 | 2 | 3 | 4 |
|------------------------------------------------------|---|---|---|---|
| Облаштування території                               |   |   |   |   |
| Дизайн приміщень (вестибюлі, рекреації, актова зала) |   |   |   |   |
| Чистота та облаштування навчальних кабінетів         |   |   |   |   |
| Чистота та облаштування туалетних кімнат             |   |   |   |   |
| Чистота та облаштування їдальні                      |   |   |   |   |
| Чистота та облаштування спортивної зали              |   |   |   |   |
| Температурний режим у закладі освіти                 |   |   |   |   |

11. Ваша дитина харчується у закладі освіти?

о так, завжди;

о переважно так;

о іноді;

о ні, ніколи.

12. Якщо Ваша дитина харчується у школі, то наскільки Ви задоволені харчуванням?

о повністю задоволений/задоволена;

о переважно задоволений/задоволена;

о переважно незадоволений/незадоволена;

о повністю незадоволений/незадоволена.

13. Якщо Ви незадоволені організацією харчування у школі, то вкажіть, що саме є причиною (можливо обрати кілька варіантів відповідей):

- ☐ асортимент буфету;
- ☐ режим харчування (короткотривалі перерви, що не дають можливості для прийому їжі);
- ☐ інше (вкажіть, будь ласка, що саме).

---

---

---

---

14. Чи проводиться у закладі освіти робота з батьками щодо:

| Перелік тверджень | 1 | 2 | 3 | 4 |
|-------------------|---|---|---|---|
|                   |   |   |   |   |
|                   |   |   |   |   |
|                   |   |   |   |   |
|                   |   |   |   |   |
|                   |   |   |   |   |
|                   |   |   |   |   |

15. Якщо Ви звертались з приводу випадків булінгу, якою була реакція закладу:

- ☐ проблема вирішувалась конструктивно і подібних випадків більше не траплялося;
- ☐ проблема вирішувалась конструктивно;
- ☐ реакція на звернення була формальною;
- ☐ звернення не розглянуте;
- ☐ я не звертався/зверталася ;
- ☐ інше (вкажіть, будь ласка, що саме):

16. Чи ознайомлені Ви з правилами поведінки, що прийняті у закладі та дотримуетесь їх?

- ☐ ознайомлений/на і приймаю;
- ☐ ознайомлений/на, але не приймаю;
- ☐ мене не влаштовують правила поведінки через порушення прав дітей;
- ☐ нічого не знаю про правила поведінки.

17. Ви отримуйте інформацію про діяльність закладу освіти: (можливо обрати кілька варіантів відповідей)

- ☐ під час батьківських зборів;
- ☐ від класного керівника;
- ☐ із спільнот в соціальних мережах;
- ☐ із сайту;
- ☐ інтерактивна платформа;
- ☐ важко отримати інформацію.

18. Чи порушуються Ваші права учасника освітнього процесу?

- ☐ практично не порушуються;
- ☐ інколи порушуються, але вирішуються;
- ☐ інколи порушуються і не вирішуються;
- ☐ систематично порушуються.

19. Школа враховує думку батьків під час прийняття важливих управлінських рішень?

- ☐ так, завжди;
- ☐ частково враховує;
- ☐ переважно не враховує;
- ☐ не враховує.

20. Чи вчасно розглядалися Ваші звернення до керівництва та вживалися відповідні заходи реагування на них?

- ☐ так, звернення розглядалися вчасно, заходами реагування цілком задоволений/а;
- ☐ так, звернення розглядалися вчасно, заходами реагування переважно задоволений/а;
- ☐ так, звернення розглядалися вчасно, заходами

реагування не задоволений/а;  
о ні, звернення не розглядалися вчасно, заходи  
реагування не вживалися;  
о я не звертався / не зверталася до керівництва зі  
зверненням.

21. Якого запитання або запитань не вистачає у цій анкеті?

Поставте, будь ласка, собі це запитання

... \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

... і надайте на нього відповідь

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

Дякуємо за відповіді!

Додаток 6.

Форма спостереження за навчальним заняттям

Форма спостереження за проведенням

навчального заняття

Дата проведення \_\_\_\_\_ Клас \_\_\_\_\_ Кількість учнів у класі / з них присутні  
\_\_\_\_\_/\_\_\_\_\_

Кількість дітей з особливими освітніми потребами \_\_\_\_\_ / з них присутні  
\_\_\_\_\_/\_\_\_\_\_

Предмет (курс)

\_\_\_\_\_

Тема навчального заняття

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

\*Інст

руктаж з питань безпеки життєдіяльності (у разі необхідності):

- так;
- ні.

| №<br>п/п | Ключова компетентність                    | Так | Примітки |
|----------|-------------------------------------------|-----|----------|
| 1        | Спілкування державною мовою               |     |          |
| 2        | Спілкування іноземними мовами             |     |          |
| 3        | Математична грамотність                   |     |          |
| 4        | Компетентності у галузі природничих наук  |     |          |
| 5        | Екологічна компетентність                 |     |          |
| 6        | Інформаційно-комунікаційна Компетентність |     |          |
| 7        | Навчання впродовж життя                   |     |          |
| 8        | Громадянська компетентність               |     |          |



|    |                                  |  |  |
|----|----------------------------------|--|--|
| 9  | Культурна компетентність         |  |  |
| 10 | Ініціативність і підприємливість |  |  |

2. Робота учнів під час проведення навчального заняття:

- всі учні працювали під час проведення навчального заняття із зацікавленням, співпрацювали між собою;
- більшість учнів працювала під час проведення навчального заняття;
- переважна більшість учнів були пасивними під час проведення заняття;
- усі учні були пасивні під час проведення заняття, не залучались до роботи.

3. Оцінювання діяльності учнів під час проведення навчального заняття

| № п/п | Діяльність учителя                                                                                             | Так | Примітки |
|-------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|----------|
| 1     | Оцінює навчальні досягнення учнів, спираючись на розроблені критерії                                           |     |          |
| 2     | Оприлюднює критерії оцінювання навчальних досягнень учнів                                                      |     |          |
| 3     | Надає учням час на обдумування відповіді                                                                       |     |          |
| 4     | Супроводжує відповідь учня уточнюючими запитаннями                                                             |     |          |
| 5     | Забезпечує зворотний зв'язок щодо якості виконання/виконаного завдання                                         |     |          |
| 6     | Спрямовує оцінювання навчальних досягнень на індивідуальний поступ учня                                        |     |          |
| 7     | Використовує методики самооцінювання і взаємооцінювання учнів                                                  |     |          |
| 8     | Відзначає досягнення учнів, підтримує у них бажання навчатися                                                  |     |          |
| 9     | Добирає домашнє завдання, спрямоване на оволодіння ключовими компетентностями озвучує критерії його оцінювання |     |          |

4. Спрямованість навчального заняття на формування суспільних цінностей

| № п/п | Діяльність учителя                                                                                                  | Так | Примітки |
|-------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|----------|
| 1     | Спрямовує зміст навчального матеріалу на виховання в учнів: патріотизму, поваги до державної мови, культури, закону |     |          |
| 2     | Реалізує наскрізні змістові лінії                                                                                   |     |          |
| 3     | Розвиває в учнів громадянську активність і відповідальність                                                         |     |          |
| 4     | Розвиває в учнів загальнолюдські цінності (соціальну емпатію, толерантність, інклюзивну культуру тощо)              |     |          |
| 5     | Розвиває в учнів навички співпраці та культуру командної роботи                                                     |     |          |

5. Використання інформаційно-комунікаційних технологій, обладнання, засобів навчання:

| № п/п | Діяльність учителя                                                                                           | Так | Примітки |
|-------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|----------|
| 1     | Використовує інформаційно-комунікаційні технології, що сприяють оволодінню учнями ключовими компетентностями |     |          |
| 2     | Використовує електронні освітні ресурси                                                                      |     |          |

|   |                                                                                                    |  |  |
|---|----------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
| 3 | Використовує медіаресурси з навчальною метою                                                       |  |  |
| 4 | Використовує мережу Інтернет для пошуку навчальної інформації, виконання онлайн-завдань тощо       |  |  |
| 5 | Використовує обладнання та засоби навчання для активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів |  |  |

#### 6. Комунікація з учнями

| № п/п | Діяльність учителя                                       | Так | Примітки |
|-------|----------------------------------------------------------|-----|----------|
| 1     | Співпрацює з учнями на засадах партнерства               |     |          |
| 2     | Вислуховує та сприймає думки учнів, їх власну точку зору |     |          |
| 3     | Застосовує особистісно орієнтований підхід               |     |          |
| 4     | Дотримується принципів академічної доброчесності         |     |          |

#### 7. Організація роботи з учнями з особливими освітніми потребами (у разі наявності таких)

| № п/п | Діяльність учителя                                                                                                                | Так | Примітки |
|-------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|----------|
| 1     | Планує роботу під час проведення навчального заняття із урахуванням індивідуальних потреб учнів з особливими освітніми потребами  |     |          |
| 2     | Адаптує/модифікує зміст навчального матеріалу до індивідуальних освітніх можливостей учнів з особливими освітніми потребами       |     |          |
| 3     | Використовує спеціально розроблені завдання та залучає до спільної роботи учнів з особливими освітніми потребами                  |     |          |
| 4     | Дотримується відповідності темпу навчального заняття індивідуальним навчальним можливостям учнів з особливими освітніми потребами |     |          |
| 5     | Забезпечує корекційну спрямованість освітнього Процесу                                                                            |     |          |
| 6     | Конструктивно співпрацює з асистентом вчителя/асистентом дитини                                                                   |     |          |

#### 8. Досягнення мети, реалізація завдань та очікуваних результатів навчального заняття, мотивація до навчання

- мета чітко простежується протягом навчального заняття; заняття спрямоване на розвиток ключових компетентностей, набуття життєвого досвіду та/або вміння його застосувати в різних ситуаціях, формулювати завдання, самостійно приймати рішення; учні вмотивовані до навчально-пізнавальної діяльності;
- мета чітко простежується протягом навчального заняття; заняття спрямоване на розвиток ключових компетентностей, містить прикладне спрямування; учитель мотивує учнів до навчально-пізнавальної діяльності;
- мета і завдання навчального заняття спрямовані на відтворення знань учнів, заучування матеріалу підручника; учитель не мотивує учнів до оволодіння

ключовими компетентностями;

- мета навчального заняття не простежується, зміст навчального заняття не відповідає навчальній програмі та календарно-тематичному плану учителя

Запитання для співбесіди з учителем за результатами відвіданого навчального заняття

9. Самоаналіз учителем проведеного навчального заняття (бесіда з учителем):

1. Чи досягнуті мета, завдання та очікувані результати навчального заняття? Якщо так, то які чинники цьому сприяли? Якщо ні, то які причини не дозволили досягнути мети?
2. Що найкраще вдалося під час проведення навчального заняття?
3. Що не вдалося? З яких причин? Що потрібно зробити, щоб у подальшому уникати подібних ситуацій?

Висновки:

- учитель робить всебічний аналіз проведеного заняття, вмів визначити рівень досягнення мети навчального заняття, відзначає досягнення і слабкі сторони у своїй роботі, вмів визначати напрями вдосконалення проведеного навчального заняття;
- учитель робить всебічний аналіз проведеного заняття, бачить досягнення і слабкі сторони у своїй роботі, але потребує допомоги у визначенні напрямів вдосконалення проведеного навчального заняття;
- учитель може зробити аналіз тільки окремих фрагментів навчального заняття і не може визначити напрямів вдосконалення проведеного навчального заняття;
- учитель не може зробити аналіз проведеного навчального заняття.

10. Планування роботи (календарно-тематичний план):

1. Які джерела вчитель використовує при розробленні календарно-тематичного планування (КТП)?
2. Чи враховується при розробленні КТП специфіка класів (кількість учнів, профільність або поглиблене вивчення, місце розташування населеного пункту), умови роботи закладу, освітня програма?
3. Яким чином учитель користується правом самостійно визначати обсяг годин на вивчення тем, чи змінює послідовність вивчення тем?
4. Чи здійснюється аналіз результативності планування роботи вчителя?

**Висновки:**

- помітна системність роботи вчителя при складанні календарно-тематичного плану (навчально-тематичної програми), вчитель самостійно складає календарно-тематичний план, враховуючи умови роботи і специфіку класів, у яких він викладає. Вчитель самостійно визначає послідовність вивчення тем та кількість годин на їх вивчення. Тема навчального заняття відповідає календарно-тематичному плануванню. Календарно - тематичне планування відповідає освітній програмі закладу освіти;
- учитель самостійно складає календарно-тематичний план і визначає послідовність вивчення тем та кількість годин на їх вивчення. Тема навчального заняття відповідає календарно- тематичному плануванню. Календарно - тематичне планування відповідає освітній програмі і закладу освіти;
- учитель потребує методичної допомоги у складанні календарно-тематичного плану, догматично підходить до використання навчальної (модельної) програми. При складанні календарно-тематичного плану не враховуються умови роботи та специфіка класу, у якому він викладає. Тема навчального заняття не відповідає календарно-тематичному плануванню. Календарно - тематичне планування не відповідає освітній програмі закладу освіти;
- у вчителя відсутній календарно-тематичний план.

11. Використання інформаційно-комунікаційних технологій та медіаресурсів в освітній діяльності вчителя:

1. Чи використовує вчитель ІКТ у процесі підготовки до проведення навчальних занять, розроблення завдань, створення освітніх ресурсів?

2. Які доречні форми використання ІКТ вчитель застосовує під час проведення навчальних занять?
3. Чи використовує вчитель ІКТ для зворотного зв'язку з учнями?
4. Яким чином використовуються медіаресурси в освітньому процесі?

**Висновки:**

- інформаційно-комунікаційні технології використовуються вчителем на різних етапах педагогічної діяльності – при підготовці до навчального заняття, проведенні навчального заняття, оцінюванні навчальних досягнень, зворотного зв'язку, інформуванні учнів. Вчитель розробляє та використовує електронні освітні ресурси у своїй роботі.
- інформаційно-комунікаційні технології використовуються вчителем на різних етапах педагогічної діяльності – при підготовці до навчального заняття, проведенні навчального заняття, оцінюванні навчальних досягнень, зворотного зв'язку, інформуванні учнів. Вчитель використовує електронні освітні ресурси у своїй роботі.
- інформаційно-комунікаційні технології використовуються вчителем тільки на етапі підготовки до проведення навчальних занять. Вчитель використовує електронні освітні ресурси у своїй роботі.
- учитель не має навичок з використання інформаційно-комунікаційних технологій у власній діяльності.

12. Система оцінювання

1. Які критерії оцінювання навчальних досягнень учнів використовує вчитель в освітньому процесі: (розроблені Міністерством освіти і науки, розроблені особисто, використовує критерії запозичені з інших джерел)?
2. Чи застосовує вчитель формувальне оцінювання під час проведення навчальних занять? Які аспекти формувального оцінювання використовуються найчастіше?
3. Якими способами оприлюднюються критерії оцінювання?
  - вчитель розробляє критерії оцінювання під час обов'язкових видів робіт, організаційних форм проведення навчальних занять. За допомогою питань перевіряє, наскільки добре учні зрозуміли цілі і завдання уроку, наскільки успішно учні досягають того, що заявлено в меті уроку. Надає учневі зворотний зв'язок щодо якості виконання завдання: пояснює, що виконано правильно, а що потрібно вдосконалити, пропонує способи поліпшення, а не просто констатує виконання відміткою або словами «добре - погано». Спостерігає за тим, як учні справляються із завданнями. Використовує методики самооцінювання і взаємооцінювання учнів.
  - вчитель за допомогою питань перевіряє, наскільки добре учні зрозуміли цілі і завдання навчального заняття, наскільки успішно учні досягають того, що заявлено в меті заняття. Вчитель оцінює роботи або відповіді учнів, спираючись на розроблені критерії оцінювання. Надає учневі зворотний зв'язок щодо якості виконання завдання: пояснює, що виконано правильно, а що потрібно вдосконалити. Спостерігає за тим, як учні справляються із завданнями
  - учитель під час проведення навчального заняття не перевіряє, наскільки добре учні зрозуміли цілі і завдання навчального заняття. Не оприлюднює критерії оцінювання навчальних досягнень, але використовує критерії при оцінюванні роботи або відповідей учнів. Вчитель надає учням час на обдумування відповіді, перш ніж отримати відповідь.
  - учитель не оприлюднює критерії оцінювання навчальних досягнень. Під час перевірки робіт та відповідей учнів не простежується чіткості у критеріях оцінювання. Учні не надаються час на обдумування відповідей. Оцінка використовується як засіб покарання. Система оцінювання вчителя не спрямована на відстежування індивідуального прогресу.

13. Примітки для експерта

---

---

---

[illegible]

### Поради щодо спостереження за проведенням навчального заняття

Спостереження за проведенням навчального заняття допоможе в оцінюванні якості педагогічної діяльності та управлінських процесів. Даний метод збору інформації незамінний у процесі вивчення системи оцінювання навчальних досягнень учнів, забезпечення компетентнісного підходу у викладанні, побудови взаємовідносин вчителя і учня на засадах педагогіки партнерства, ресурсного забезпечення освітнього процесу та ін.

Для того, щоб спостереження за проведенням навчального заняття було інформативним та результативним, необхідна своєрідна уніфікована форма для фіксування результатів спостереження. Заклад освіти при розбудові внутрішньої системи забезпечення якості освіти може змінювати запропоновану форму, може розробити власну. Головне - в структурі форми спостереження обов'язково мають відображатися такі компоненти, як забезпечення компетентнісного підходу у викладанні, система оцінювання навчальних досягнень, форми

роботи з дітьми з особливими освітніми потребами тощо.

Важливо звернути увагу, що за умови проведення навчального заняття у вигляді здвоєних уроків спостереження може бути інформативним лише за повним навчальним заняттям, а не одного уроку.

Під час спостереження за проведенням навчального заняття потрібно звернути увагу на такі особливості його проведення та педагогічної діяльності вчителя:

## 1. Розвиток і формування ключових компетентностей

Розвиток і формування ключових компетентностей є головним завданням навчального заняття. Розвиток ключових компетентностей має відбуватись на кожному занятті. Але, зрозуміло, що під час проведення конкретного навчального заняття вчитель не зможе здійснювати розвиток в учнів оволодіння усіма ключовими компетентностями. Тому відмічаються декілька ключових компетентностей, розвиток яких був помітний під час проведення навчального заняття.

Спілкування державною мовою (Уміння усно і письмово висловлювати й тлумачити поняття, думки, почуття, факти та погляди через слухання, говоріння, читання, письмо, застосування мультимедійних засобів. Здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ – у навчанні, на роботі, вдома, у вільний час. Усвідомлення ролі ефективного спілкування)

Спілкування іноземними мовами (Уміння належно розуміти висловлене іноземною мовою, усно і письмово висловлювати і тлумачити поняття, думки, почуття, факти та погляди через слухання, говоріння, читання і письмо у широкому діапазоні соціальних і культурних контекстів.)

Математична компетентність (Культура логічного і алгоритмічного мислення. Уміння застосовувати математичні числові та геометричні методи для вирішення прикладних завдань у різних сферах діяльності. Здатність до розуміння і використання простих математичних моделей. Уміння будувати такі моделі для вирішення проблем)

Компетентності в природничих науках і технологіях (Наукове розуміння природи і сучасних технологій, а також здатність застосовувати його в практичній діяльності. Уміння застосовувати науковий метод, спостерігати, аналізувати, формувати гіпотези, збирати дані, проводити експерименти, аналізувати результати)

Інформаційно-цифрова компетентність (Впевнене, а водночас критичне застосування

інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для створення, пошуку, обробки, обміну інформацією на роботі, в публічному просторі та приватному спілкуванні. Інформаційна й медіа грамотність, основи програмування, алгоритмічне мислення, робота з базами даних, навички безпеки в інтернеті та кібербезпеки. Розуміння етики роботи з інформацією (авторське право, інтелектуальна власність тощо)

Уміння вчитися впродовж життя (Здатність до пошуку та засвоєння нових знань, набуття

нових вмінь і навичок, організації навчального процесу (власного і колективного), зокрема через ефективне керування ресурсами та інформаційними потоками, вміння визначати навчальні цілі та способи їх досягнення, вибудовувати свою освітньо-професійну траєкторію, оцінювати власні результати навчання, навчатися впродовж життя)

Соціальні та громадянські компетентності (Усі форми поведінки, які потрібні для ефективної та конструктивної участі у громадському житті, в сім'ї, на роботі. Уміння працювати з іншими

на результат, попереджати і розв'язувати конфлікти, досягати компромісів. Повага до закону, дотримання прав людини і підтримка соціокультурного різноманіття)

Ініціативність та підприємливість (Уміння генерувати нові ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя з метою підвищення як власного соціального статусу та добробуту, так і розвитку

суспільства і держави. Вміння раціонально поводити себе як споживач, ефективно використовувати індивідуальні заощадження, приймати доцільні рішення у сфері зайнятості, фінансів тощо)

Загальнокультурна грамотність (Здатність розуміти твори мистецтва, формувати власні мистецькі смаки, самостійно виражати ідеї, досвід та почуття за допомогою мистецтва. Ця компетентність передбачає глибоке розуміння власної національної ідентичності як підґрунтя відкритого ставлення та поваги до різноманітності культурного вираження інших)

Екологічна грамотність і здорове життя (Уміння розумно та раціонально користуватися природними ресурсами в рамках сталого розвитку, усвідомлення ролі навколишнього середовища для життя і здоров'я людини, здатність і бажання дотримуватися здорового способу життя)

## 2. Робота учнів під час проведення навчального заняття

Чи можливо залучити усіх учнів класу до роботи під час проведення навчального заняття?

Можливо, якщо використовуються групова форма роботи, змішане навчання, практичне заняття з індивідуальними завданнями тощо. Але під час проведення уроку з переважанням фронтальної роботи з учнями цього досягнути іноді буває нелегко. Тому в ході спостереження варто звернути увагу на роботу учнів: наскільки діти залучені до роботи, чи зацікавлені темою заняття, чи співпрацюють між собою. Адже не можна вважати результативним заняття, коли більшість учнів є пасивними.

## 3. Оцінювання діяльності учнів під час проведення навчального заняття

Будь-яка робота учнів під час проведення навчального заняття має бути оцінена.

Необов'язково через виставлення балів. Вчитель має широко застосовувати у своїй роботі словесне оцінювання. У першу чергу йдеться про використання формульованого оцінювання, яке дає змогу оцінити індивідуальний поступ учня, прогрес у оволодінні ключовими компетентностями. Також варто звернути увагу на те, щоб оцінювання було спрямованим, насамперед, на роботу учня і не використовувалось з каральною метою. За необхідності вчителем оприлюднюються критерії оцінювання навчальних досягнень учнів, які мають бути чіткими і зрозумілими для учнів. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів можуть оприлюднюватись різними способами, у тому числі - в усній формі. Вчитель має оцінювати роботу або відповідь учня/учениці, спираючись на розроблені критерії оцінювання. Обов'язково надавати учням час на обдумування відповіді.

Відповідь учня супроводжувати питаннями «Чому?» «Яким чином?». Важливо також надавати учневі зворотний зв'язок щодо якості виконання завдання: пояснювати, що виконано правильно, а в чому є недоробки, пропонувати способи поліпшення, а не

просто констатувати виконання відміткою або словами «добре - погано». Використання методик самооцінювання і взаємооцінювання учнів під час проведення навчального заняття свідчить про високий рівень педагогічної діяльності вчителя.

#### 4. Спрямованість навчального заняття на формування суспільних цінностей

Під час проведення навчального заняття простежується також його виховна складова.

По перше, зміст навчального заняття має бути спрямований на формування загальнолюдських цінностей, таких, як повага гідності, прав і свобод людини, визнання цінності демократії, розвиток навичок критичного мислення тощо.

Ефективність виховного процесу неможлива без атмосфери довіри, доброзичливості, взаємної підтримки між вчителем і учнями.

Виховна складова навчального заняття має органічно вбудовуватись у зміст заняття.

Наскрізні змістові лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають

формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях:

|                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-----------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Екологічна безпека і сталий розвиток    | формування в учнів соціальної активності, відповідальності й екологічної свідомості, у результаті яких вони дбайливо й відповідально ставитимуться до довкілля, усвідомлюючи важливість сталого розвитку для збереження довкілля й розвитку суспільства                                                                                                                               |
| Громадянська відповідальність           | формування відповідального члена громади й суспільства, який розуміє принципи й механізми його функціонування, а також важливість національної ініціативи. Ця наскрізна лінія освоюється через колективну діяльність – дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо, яка розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. |
| Здоров'я і безпека                      | становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.                                                                                                                                                                                                                                   |
| Підприємливість і фінансова грамотність | забезпечує краще розуміння молодим поколінням українців практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо); сприятиме розвитку лідерських ініціатив, здатності успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі                                                                                         |

#### 5. Використання інформаційно-комунікаційних технологій, обладнання, засобів навчання

Під час спостереження за проведенням навчального заняття звертається увага на доречність використання ІКТ, обладнання і відповідних навчальних засобів. Головний критерій тут – мотивація до навчально-пізнавальної діяльності учнів. Використання технічних засобів навчання просто заради їх використання призведе до відволікання уваги учнів, витратою часу.

Використання ІКТ необов'язково має обмежуватись виключно інтерактивною дошкою або комп'ютерною презентацією. Це може бути спільний пошук інформації в мережі, використання сайтів для виконання завдань онлайн тощо.

#### 6. Комунікація з учнями

Педагогічна робота учителя має ґрунтуватись на засадах партнерства, особистісно орієнтованому підході. Має прослідковуватись те, як вчитель формулює певну навчальну проблему, як організує спільну з учнями роботу над її розв'язанням. Вчитель не "обмежує" учнів визначеними ним рамки, а заохочує їх до висловлення власної думки, допомагає більш точно сформулювати їхні думки, сприймає відповідь учня, навіть якщо вона не співпадає з його баченням. Під час спостереження за проведенням навчального заняття звертається увага на роботу вчителя щодо навчання учнів критичному мисленню, умінню шукати і використовувати інформацію. Завдання, які пропонуються для виконання учням, не повинні бути спрямованими на відтворення знань або переказування підручника. Вчитель має вчити учнів вказувати джерела отримання інформації під час запозичення, цитування. Дуже важливим є особистісно орієнтований підхід у роботі з учнями. Це,

насамперед, повага особистої гідності кожної дитини, її індивідуальних життєвих цілей, запитів та інтересів. Процес, спрямований на розвиток і саморозвиток учня, становлення його як особистості з урахуванням індивідуальних особливостей, інтересів, здібностей.

#### 7. Організація роботи з учнями з особливими освітніми потребами

Вчитель має володіти методиками роботи з дітьми з особливими освітніми потребами, якщо такі є у класі. Під час спостереження звертається увага на те, наскільки вчитель використовує подібні методики, як співпрацює з асистентом вчителя. Простежується, наскільки комфортно дитині з особливими освітніми потребами під час проведення заняття, наскільки дитина залучена до роботи.

#### 8. Досягнення мети, завдань та очікуваних результатів навчального заняття

Під час проведення навчального заняття має простежуватись спрямованість його на досягнення основної мети. У першу чергу, мета заняття має бути зрозуміла учням, спрямована на оволодіння ними ключовими компетентностями. Поставлену мету вчитель реалізує за допомогою відповідних форм і методів роботи. Мета навчального заняття необов'язково має фіксуватись у поурочному плані або в інших планах. Але вона має бути донесена до учнів, бажано не в імперативній формі. Замість висловів учителя на кшталт "ви маєте досягти таких результатів" краще сказати "ми будемо намагатись досягти результатів, для цього ми спробуємо виконати відповідні завдання". Подекуди мета проведення навчального заняття може і не формулюватись вчителем на початку, вона стає зрозумілою учням у процесі проведення заняття. Потрібно пам'ятати, що мета, завдання та очікувані результати залежать, у значній мірі, від організаційної форми проведення навчального заняття. Це може бути не тільки урок, але й, наприклад, групове заняття, веб квест, проектна робота, змішане навчання тощо. Вчитель за допомогою питань має перевіряти, наскільки добре учні зрозуміли цілі і завдання уроку, наскільки успішно вони досягають того, що заявлено в меті уроку.

#### 9. Запитання для співбесіди з учителем за результатами відвіданого навчального заняття

За підсумками проведення навчального заняття доцільно провести інтерв'ю з учителем, яке спрямовується, переважно, на самоаналіз учителем проведеного навчального заняття. Під час інтерв'ю простежуються і визначаються такі уміння учителя:

- робити самоаналіз, простежувати досягнення і недоліки проведеного заняття;
- визначати рівень досягнення мети проведення навчального заняття;
- визначати напрями вдосконалення своєї роботи.

Під час співбесіди доцільно ознайомитись з календарно-тематичним планом учителя, відповідність його змісту Державному стандарту загальної середньої освіти, компетентнісному підходу. Важливо також ознайомитись перед відвідуванням навчального заняття з освітньою програмою закладу освіти.

Тема проведеного навчального заняття має відповідати календарно-тематичному плану учителя або вчитель може аргументовано пояснити необхідність певного відхилення від КТП під час конкретного уроку. Також важливо простежити використання ІКТ в освітньому процесі.

Важливо враховувати, що під час спостереження за конкретним навчальним заняттям зовсім необов'язково фіксувати і вивчати усі аспекти діяльності вчителя, зазначені у формі спостереження. Наприклад, при проведенні практичної роботи з індивідуальними письмовими завданнями, засоби інформаційно-комунікаційних технологій можуть не використовуватись. Також не на кожному навчальному занятті можна простежити дотримання вчителем принципів академічної доброчесності. Не у кожному класі є діти з особливими освітніми потребами.

Підкреслимо, що форми і методи роботи з учнями, організаційні форми проведення навчального заняття вчитель обирає самостійно